

ค ว า ม อ ั ศ จ ร ร ย์
แ ห่ ง ม น ต์ (๑)

ชนทั้งหลายหุงอาหารด้วยไฟใด
บรรเทาความหนาวด้วยไฟใด
ไฟนั้นก็มาไหม้ตัวเรา
ภัยเกิดแต่ที่พึงอาศัยแล้ว

ความอัครัยแห่งมนต์ (๑)

๔๖๕

สิ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต
ของคนเรา มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น คือบุญ เป็นสิ่งที่ทำให้เราสม
ปรารถนาในทุกสิ่ง เราจะเป็นผู้ที่สมบุญบริบูรณ์ด้วยรูปสมบัติ
ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และมรรคผล
นิพพาน ก็ด้วยอานุภาพแห่งบุญที่ได้สั่งสมไว้ดีแล้ว การสั่งสม
บุญจึงเป็นกิจที่เราจำเป็นต้องทำกันทุกวัน ทุกเวลา และทุกครั้ง
ที่มีโอกาส ให้ทุกลมหายใจเป็นบุญเป็นกุศลล้วนๆ กันทุกคน

*มีวาระพระบาลีใน ปทกสูตรมาณวชาดก ความว่า

“เยน ภตฺตานิ ปจฺจนฺติ สิตํ เยน วิหณฺณติ
โส มํ ททติ คตฺตานิ ชาตํ สรณฺโต ภยํ

ชนทั้งหลายหุงอาหารด้วยไฟใด บรรเทาความหนาว
ด้วยไฟใด ไฟนั้นก็มาไหม้ตัวเรา ภยเกิดแต่ที่พึ่งอาศัยแล้ว”

สิ่งใดที่ให้ประโยชน์แก่มนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย
หากเราใช้สอยสิ่งนั้นด้วยความไม่ระมัดระวัง ก็อาจก่อให้เกิด
ความเสียหายได้ เหมือนคำกล่าวของพระโพธิสัตว์ ที่ท่าน
ยกตัวอย่างไฟที่เราใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็น

ความอัศจรรย์แห่งมนต์ (๑)

๔๓๐

เป็นการหุงต้มอาหาร ให้ความอบอุ่น แต่ในประวัติศาสตร์โลก ก็ได้บันทึกไว้มากมายที่ไฟได้ทำลายบ้านเมือง เผาป่าให้หมดไหม้ เป็นจุน สร้างความเสียหายกับโลกมานับไม่ถ้วนเช่นกัน

เมื่อสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเรามีผลต่อชีวิต เราต้องใช้สติปัญญา พิจารณาให้ดี ใช้สอยอย่างมีสติ เพื่อเราจะได้ไม่ต้องประสบทุกข์จากสิ่งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตรัสไว้เพราะปรารถนาถึง ทารกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นบุตรของกุกุมพีในกรุงสาวัตถี อายุเพียง ๓ ขวบเท่านั้น แต่เป็นเด็กอัจฉริยะในยุคนั้นทีเดียว เพราะเป็นเด็ก ที่ฉลาดในการสังเกตรอยเท้าของผู้คนทั้งหลาย ไม่ว่ารอยเท้า ของผู้ใดผ่านเข้ามาในสายตา เด็กน้อยอัจฉริยะสามารถจดจำได้ ทุกคน บิดาสังเกตเห็นความพิเศษของบุตรตนเอง จึงทดสอบ อยู่หลายครั้ง เช่นวันหนึ่ง บิดาได้ปล่อยเด็กน้อยทิ้งไว้ แล้ว เดินอ้อมไปยังทิศต่างๆ จึงค่อยวกกลับไปวัดพระเชตวัน นั่ง พิจารณาของพระบรมศาสดาอยู่ในท่ามกลางพุทธบริษัท

เด็กน้อยเมื่อไม่เห็นบิดาของตน จึงเดินตามรอยเท้าของ บิดาไปตามทิศต่างๆ จนกระทั่งมาถึงวัดพระเชตวัน เด็กน้อยได้ ถวายบังคมพระศาสดาแล้วยืนอยู่ใกล้ๆ บิดา เมื่อบิดาถามว่า “ลูกตามพ่อมาถูกได้อย่างไร” เด็กน้อยก็เล่าวิธีที่ตนเองสังเกต รอยเท้าของบิดามา พระพุทธองค์สดับถ้อยคำของสองพ่อลูก

ความอัศจรรย์แห่งมนต์ (๑)

๔๗๑

จึงตรัสถามว่า “มีอะไรกันหรืออุปาสก” กุฎุมพีจึงเล่าความสามารถพิเศษของบุตรชายตน พระผู้มีพระภาคเจ้าสดับดังนี้แล้ว จึงตรัสว่า “อุปาสก การที่เด็กจํารอยเท้าบนพื้นดินได้นั้น ยังไม่น่าอัศจรรย์เท่าใด บัณฑิตในกาลก่อน สามารถจํารอยเท้าที่หายไปถึง ๑๒ ปีได้” จากนั้นทรงนำอดีตนิทานมาเล่าว่า

เมื่อครั้งที่พระเจ้าพรหมทัต ราชาแห่งเมืองพาราณสี ทรงมีมเหสีพระนางหนึ่ง มเหสีประพฤตินอกใจและถูกพระราชาจับได้ พระเทวีไม่ยอมรับ พร้อมกับสาบานว่า “หากหม่อมฉันนอกใจพระองค์ ขอให้เกิดเป็นยักษ์ฉัณฐิที่มีหน้าเหมือนม้า” หลังจากสิ้นพระชนม์แล้ว พระนางได้ไปเกิดเป็นยักษ์ฉัณฐิที่มีหน้าเหมือนม้า อาศัยอยู่ที่เชิงเขาแห่งหนึ่ง คอยจับมนุษย์ที่เดินทางข้ามดงกินเป็นอาหาร และได้ไปดูแลท้าวเวสสวัณอยู่ ๓ ปี จึงได้รับพรให้จับมนุษย์กินได้ในอาณาเขตยาว ๓๐ โยชน์ กว้าง ๕ โยชน์

วันหนึ่ง มีพราหมณ์หนุ่มรูปงาม เดินทางข้ามดงพร้อมด้วยเหล่าบริวาร ได้พลัดหลงเข้ามาในเขตของนางยักษ์ฉัณฐิ ยักษ์ฉัณฐิเห็นเช่นนั้นก็ดีใจ รีบวิ่งเข้าไปอย่างรวดเร็วเหมือนลม จับพราหมณ์หนุ่มนั้นไว้

ครั้นได้เห็นใบหน้าทีหล่อเหลางดงามของพราหมณ์หนุ่ม ก็เกิดความรักใคร่ในพราหมณ์ จึงนำไปอยู่ด้วยกันในถ้ำ เมื่อ

ความอัศจรรย์แห่งมนต์ (๑)

๔๓๒

ยักษีณออกไปหาอาหารก็จะใช้หินก้อนใหญ่ปิดปากถ้าไว้ ทั้งสองได้อยู่ร่วมกัน ต่อมาพระโพธิสัตว์ได้ถือปฏิสนธิในครรภ์ของนาง-ยักษีณ ทารกน้อยมีรูปร่างหน้าตาน่ารักน่าเอ็นดู นางได้ให้บุตรอยู่ในถ้ำกับบิดา เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พระโพธิสัตว์สังเกตเห็นว่า ใบหน้าของพ่อไม่เหมือนแม่ผู้ให้กำเนิดเลย จึงถามเรื่องราวทั้งหมดกับบิดา เมื่อรู้ความจริง พระโพธิสัตว์ส่งสารบิดาที่ต้องมาอยู่แต่ในถ้ำเป็นเวลานาน ทันทีที่แม่ออกไปหาอาหาร จึงใช้กำลังของตนผลักหินที่ปิดปากถ้ำ แล้วพาบิดาหนี แต่ก็ถูกยักษ์นำกลับมาอีกถึง ๒ ครั้ง ครั้งที่สาม พระโพธิสัตว์จึงถามแม่ว่า “แม่ ธรรมดาว่าถิ่นของแม่ก็เป็นเหมือนถิ่นของลูก ขอแม่บอกลูกเถิดว่า อาณาเขตของแม่กินพื้นที่ไปถึงบริเวณไหน” ด้วยความรักลูก นางยักษ์จึงบอกถึงอาณาเขตทั้งหมด พระโพธิสัตว์รีบจดจำไว้อย่างแม่นยำ

วันหนึ่งมารดาผู้เป็นยักษีณออกไปหาอาหาร พระโพธิสัตว์รีบนำบิดาขึ้นคอ แล้ววิ่งไปด้วยความเร็ว เพื่อออกไปให้พ้นอาณาเขตของมารดา จนกระทั่งข้ามแม่น้ำที่เป็นแนวเขตได้ ขณะกำลังยืนอยู่กลางแม่น้ำมารดาผู้เป็นยักษ์กลับจากหาอาหารไม่พบสามีและบุตร จึงวิ่งตามมาด้วยความเร็ว เห็นคนทั้งสองอยู่กลางแม่น้ำ แต่ตนเองลงไปได้เพราะล่องเขตไปแล้ว จึงยืนอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำ พลังพูดอ้อนวอนว่า “ลูกรัก เจ้าอย่าทำ

ความอัศจรรย์แห่งมนต์ (๑)

๔๓๓

อย่างนี้เลย พาพ่อเจ้ากลับมาเกิด” พระโพธิสัตว์ตอบว่า “แม่ที่ลูกทำเช่นนี้ ไม่ใช่ว่าลูกไม่รักแม่นะ แต่ลูกปรารถนาที่จะกลับไปใช้ชีวิตเยี่ยงมนุษย์ทั้งหลาย ขอแม่อย่าเป็นกังวลเลย เมื่อมีโอกาสลูกจะกลับมาเยี่ยมแม่”

ไม่ว่านางยักษิณีจะอ่อนวอนเพียงไรก็ตามไม่อาจทำให้สองพ่อลูกเปลี่ยนใจได้ แม่จึงกล่าวกับลูกว่า “ลูกรัก การไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับมนุษย์นั้น หากไม่มีความรู้ก็ยากจะเอาตัวรอดได้ แม่จะสอนมนต์บทหนึ่งให้เจ้า มนต์บทนี้ชื่อ “จินตามณี” สามารถติดตามรอยเท้าของผู้ที่หายไปถึง ๑๒ ปีได้” และได้ให้พระโพธิสัตว์เรียนมนต์ หลังจากสอนมนต์ให้ลูกรักแล้ว นางก็กล่าวว่า “เมื่อไม่มีลูกและพ่อของเจ้า แม่ก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้” กล่าวจบก็ทุบอกตนเองจนตายตรงริมฝั่งแม่น้ำนั่นเอง พระโพธิสัตว์และบิดาพากันร้องไห้เสียใจที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ หลังจากเผานางยักษิณีแล้ว ทั้งสองเดินทางเข้าสู่เมืองพาราณสี

เมื่อเข้าไปในเมืองแล้ว บิดาพาพระโพธิสัตว์ไปสมัครรับราชการกับพระราชาพร้อมกราบทูลถึงความสามารถพิเศษที่บุตรีมีวิชาสังเกตรอยเท้า เนื่องจากสมัยนั้น โจรชุกชุมมาก การปราบปรามโจรไม่ใช่เรื่องง่าย เป็นปัญหาใหญ่ของราชสำนัก พระราชารู้ว่า มีบุคคลที่มีความสามารถพิเศษเช่นนั้น ทรง

ความอัศจรรย์แห่งมนต์ (๑)

๔๗๔

ตีพระทัย รับสั่งให้เข้าเฝ้าและอนุญาตให้รับราชการ โดย
พระราชทานทรัพย์วันละหนึ่งพัน แล้วให้อยู่แผนกตามจับ
เหล่าโจร ตั้งแต่นั้นมาพระโพธิสัตว์ได้รับราชการอยู่ในราชสำนัก
แต่เนื่องจากเพิ่งจะเข้ามาใหม่ จึงยังไม่มีคดีที่ต้องสะสาง
ฝ่ายปุโรหิตเมื่อเห็นพระโพธิสัตว์รับทรัพย์มากมาย โดยยังไม่ได้
แสดงผลงานใดๆ จึงทูลพระราชาให้ทดสอบความสามารถของ
พระโพธิสัตว์ พระราชาก็ทรงปรารภเช่นนั้น จึงวางแผนกับ
ปุโรหิตเพื่อทดสอบพระโพธิสัตว์ ส่วนพระโพธิสัตว์ถูกทดสอบ
อย่างไรรั้น เราจะมาศึกษากันในครั้งต่อไป

เราจะเห็นว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ย่อมเป็นที่
ต้องการ และมักถูกทดสอบอยู่บ่อยๆ ดังนั้นเราจะต้องฝึกตัว
ของเราให้ดี หน้าที่ของเราก็ควรทำให้พร้อมในทุกๆ เรื่อง เรา
จะได้แก้ไขปัญหาทั้งหลายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะ
การที่เราจะต้องทำหน้าที่กัลยาณมิตร ชักชวนให้ทุกๆ คน
มาสู่เส้นทางสร้างบารมีนั้น ยิ่งจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม
กับทุกสถานการณ์ หากเรามีความพร้อมเราก็จะทำหน้าที่ได้อย่าง
สมบูรณ์ ทำหน้าที่ด้วยความภาคภูมิใจ และมีความสุขกันทุกๆ คน

